

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ЗАНАТСКО-ПРЕДУЗЕТНИЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ**

Члан 1.

У Закону о занатско-предузетничкој дјелатности („Службени гласник“ бр. 117/11, 121/12, 67/13 и 44/16) у члану 17. у ставу 1. додаје се нова тачка е) која гласи:

„е) да нема неплаћених новчаних казни и трошкова принудне наплате за учињени прекршај из области економског и финансијског пословања.“

Члан 2.

У члану 19. став 3. мијења се и гласи:

„(3) Уз захтјев који се подноси путем поште доставља се идентификациони документ (лична карта за домаћег држављанина и путна исправа за страног држављанина) у овјереној копији, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева за регистрацију предузетника, док код непосредне предаје захтјева, подносилац захтјева даје на увид службенику регистрационог органа личну карту, односно путну исправу када је подносилац страни држављанин, коју службеник фотокопира или скенира и уноси у регистар предузетника.“

Послије става 12. додаје се нови ст. 13. и 14, који гласе:

„(13) Физичко лице односно предузетник може у захтјеву за регистрацију оснивања или промјене података затражити од регистрационог органа одлучивање о предмету захтјева на одређени дан, а који не може бити послије истека календарске године у којој се доставља захтјев.“

(14) Физичко лице односно предузетник може послије достављања захтјева за регистрацију оснивања или промјене података или престанка обављања дјелатности да измијени или одустане од поднесеног захтјева.“

Члан 3.

Послије члана 19б. додаје се нови члана 19в. који гласи:

„Члан 19в.“

(1) Захтјев за регистрацију електронским путем подноси се преко јединствене електронске апликације.

(2) Захтјев за регистрацију електронским путем садржи све податке, као и захтјев за регистрацију предузетника у писаном облику.

(3) Подносилац захтјева за регистрацију електронским путем дужан је попунити све податке у обрасцу захтјева, који су потребни за предмет регистрације.

(4) За спровођење поступка регистрације електронским путем, подносилац захјева дужан је испуњавати сљедеће услове:

а) да посједује метод аутентикације и електронског потписивања, у складу са законом којим се уређује регистрација пословних субјеката и

б) да има креиран кориснички налог у јединственој електронској апликацији.

(5) Кориснички налог успоставља подносилац захјева приликом регистрације својих података у јединственој електронској апликацији.

(6) Путем корисничког налога обавља се:

а) провјера и резервација пословног имена,

б) идентификација сваког појединачног подносиоца захјева,

в) достава захјева за регистрацију предузетника (оснивање, промјене података и престанак обављања дјелатности)

г) размјена података и информација са органима који учествују у поступку регистрације,

д) отпремање и пријем електронских докумената у поступку регистрације, са евидентирањем времена њихове отпреме и пријема,

ђ) електронско плаћање таксе за поступак регистрације и издавање извода, потврда и увјерења из регистра предузетника и

е) друге радње у поступку регистрације предузетника у складу са овим законом и другим прописима.

(7) Уз захтјев за регистрацију електронским путем не подносе се докази о испуњености услова из члана 17. став 1. тачке а), б), ђ) и е) овог закона.

(8) Изузетно од става 7. овог члана, уз захтјев за регистрацију електронским путем, страни држављанин дужан је поднијети путну исправу у форми електронског документа.

(9) Изузетно од става 7. овог члана, за регистрацију разреда дјелатности, који захтијева претходно посебно одобрење, сагласност, дозволу или други акт надлежног органа, потребно је уз захтјев за регистрацију електронским путем поднијети и акт надлежног органа у форми електронског документа.

(10) Подношење акта из става 9. овог члана у форми електронског документа није потребно, ако регистрациони орган може електронским путем, код надлежног органа, провјерити околност издавања посебног одобрења, као вида претходне сагласности, за регистрацију одређеног разреда дјелатности.

(11) У случају када је у поступку регистрације предузетника потребно приложити и одговарајући доказ, којим се потврђују одређени подаци, електронска регистрација се не спроводи, ако се уз захтјев за регистрацију електронским путем, овај доказ не поднесе у форми електронског документа.

(12) Код поступка електронске регистрације предузетника, такса за регистрацију плаћа се електронским путем.

(13) Ако је захтјев за регистрацију електронским путем поднесен радним даном до 13 часова, за вријеме достављања захјева код регистрационог органа сматра се дан подношења захјева.

(14) У случају да је захтјев за регистрацију електронским путем поднесен у нерадни дан или радним даном после 13 часова, за вријеме достављања захјева код регистрационог органа сматра се наредни радни дан.“

Члан 4.

Члан 20. мијења се и гласи:

„(1) На захтјев страног држављанина, регистрациони орган доноси рјешење о регистрацији предузетника ако испуњава услове утврђене у члану 17. овог закона, а може почети са обављањем дјелатности по добијању радне дозволе.

(2) Страни држављанин дужан је да достави овјерену копију радне дозволе органу из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана издавања рјешења о регистрацији предузетника.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, у случајевима када закон, којим се уређује запошљавање страних држављана, ослобађа обавезе посједовања радне дозволе за рад у Републици Српској, страни држављанин није дужан доставити овјерену копију радне дозволе регистрационом органу.

(4) Ако страни држављанин испуњава услове за регистрацију оснивања предузетника, на основу личних података овог лица унесених у регистар предузетника, Пореска управа Републике Српске по службеној дужности покреће поступак регистрације и додјељује Јединствени идентификациони број за страног држављанина, у складу са прописима којима се уређује поступак регистрације пореских обвезника.

(5) Јединствени идентификациони број из става 4. овог члана разликује се од Јединственог идентификационог броја предузетника и не уписује се у рјешење о регистрацији, него се само евидентира у регистру пореских обвезника код Пореске управе Републике Српске.“

Члан 5.

У члану 21. ст. 1. и 2. мијењају се и гласе:

„(1) На основу поднесеног захтјева, уз који се у правилу не прилажу докази, осим код заједничког начина обављања дјелатности и у случајевима када материјални закони уређују подношење посебног документа, као услова за спровођење поступка регистрације предузетника, регистрациони орган обавља сљедеће:

а) формалну контролу садржине захтјева, што подразумијева:

1. провјеру да је захтјев за регистрацију предузетника поднесен на прописаном обрасцу и потписан од стране подносиоца и

2. провјеру да је уз захтјев за регистрацију предузетника поднесен:

- уговор из члана 16. став 2. овог закона код заједничког обављања дјелатности и

- посебни документи, ако материјални закони прописују достављање ових докумената, као услова за поступк регистрације предузетника,

б) материјалну провјеру испуњености услова и то:

1. код оснивања - услове из члана 17. став 1. тачке а), б), ђ) и е) овог закона, предложене разреде дјелатности, пословно име и да је назив адресе сједишта у складу са одлуком о утврђивању назива улица на подручју регистрационог органа,

2. код промјене података сљедеће услове:

- из члана 17. став 1. тачке а), б) и е) овог закона, као и предложене разреде дјелатности, пословно име и назив адресе сједишта или издвојене јединице, ако су предмет промјене и

- из члана 17. став 1. тачке а), б), њ) и е) овог закона код промјене начина пословања из самосталног у заједничко обављање дјелатности за лице које приступа пословању и в) код престанка обављања дјелатности - услове из члана 17. став 1. тачка а) овог закона.

(2) Ако је захтјев уредан и ако су испуњени услови из става 1. тачка б) овог члана, које регистрациони орган провјерава путем јединствене електронске апликације код Министарства унутрашњих послова односно Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ и Пореске управе Републике Српске, овај орган доноси рјешење о регистрацији оснивања или промјене података или престанка обављања дјелатности предузетника, у року од два дана од достављања захтјева.“

Члан 6.

Послије члана 21в. додаје се нови члана 21г. који гласи:

„Члан 21г.

(1) Електронска регистрација предузетника састоји се од аутоматске контроле и поступка пред регистрационим органом.

(2) Аутоматска контрола из става 1. овог члана обухвата провјеру:

а) потпуности електронског захтјева и

б) услова за регистрацију.

(3) Аутоматска контрола потпуности електронског захтјева подразумијева техничку провјеру података унесених у захтјев за регистрацију електронским путем, и обавља се путем јединствене електронске апликације.

(4) Аутоматска контрола услова за регистрацију обухвата провјеру личних података, измиреност пореских обавеза, могућност обављања разреда дјелатности и других услова из поступка регистрације предузетника.

(5) Уколико се у аутоматском контролом утврди да је захтјев непотпун или уколико нису испуњени услови у складу са овим и посебним законима, јединствена електронска апликација обавјештава подносиоца захтјева да нису испуњени услови за покретање поступка регистрације електронским путем, док се не отклоне утврђени недостаци.

(6) У случају да подносилац пријаве није сагласан са утврђеним недостацима у аутоматској контроли, захтјев за регистрацију може да поднесе у материјалном облику.

(7) Ако је позитиван исход аутоматске контроле у поступку електронске регистрације, подносилац захтјева електронски потписује захтјев, плаћа таксу и доставља захтјев регистрационом органу.

(8) Након достављања електронског захтјева за регистрацију, регистрациони орган обавља формалну контролу садржине захтјева и материјалну провјеру испуњености услова на начин како је уређено у члану 21. ст. 1. и 2. овог закона.

(9) Ако су испуњени услови за регистрацију, регистрациони орган дужан је да донесе рјешење о регистрацији у року од два дана од дана достављања захтјева из члана 19в. овог закона.

(10) Ако је поступак регистрације покренут подношењем електронског захтјева за регистрацију, регистрациони орган доставља рјешење о регистрацији у материјалном и електронском облику.

(11) Рјешење у електронском облику из става 10. овог члана, доставља се на адресу корисничког налога подносиоца захтјева.

(12) Министар доноси правилник, којим се уређује ток и појединачне радње подносиоца захтјева и регистрационог органа у поступку електронске регистрације предузетника.“

Члан 7.

У члану 22. став 7. мијења се и гласи:

„(7) Против аката из ст. 1, 2, 4. и 6. овог члана дозвољена је жалба министарству надлежном за послове регистрације предузетника.“

Послије става 7. додаје се нови став 8. који гласи:

„(8) У поступку електронске регистрације, рок за жалбу се рачуна од дана достављања рјешења у материјалном облику, с тим да подносилац захтјева може жалбу изјавити и од дана достављања рјешења о регистрацији електронским путем.“

Члан 8.

Послије члана 26а. додају се нови чл. 26б, 26в. и 26г. који гласе:

„26б.

(1) Физичко лице прије подношења захтјева за регистрацију оснивања предузетника, као и предузетник код промјене пословног имена, могу код регистрационог органа извршити резервацију пословног имена.

(2) Резервација из става 1. овог члана подразумијева опис дјелатности и назив, као елементе пословног имена предузетника.

(3) Регистрациони орган спроводи поступак резервације пословног имена на основу захтјева за резервацију, који могу поднијети физичко лице или предузетник.

(4) Садржај и облик захтјева за резервацију пословног имена уређује се у пропису из члана 19. став 2. овог закона.

(5) Физичко лице или предузетник могу поднијети захтјев за резервацију пословног имена члана непосредно у просторијама регистрационог органа или поштом или електронски путем јединствене електронске апликације.

(6) Уз захтјев за резервацију пословног имена, подносилац захтјева доставља доказ о уплати таксе за регистрацију резервације пословног имена.

(7) Висина таксе из става 6. овог члана утврђује се одлуком о административним таксама скупштине јединице локалне самоуправе.“

26в.

(1) У случају подношења захтјева за резервацију пословног имена електронским путем, прије електронског потписивања захтјева, плаћања таксе и достављања захтјева регистрационом органу, јединствена електронска апликација, преко системског алгорита, обавља аутоматску провјеру предложеног пословног имена са већ регистрованим и резервисаним пословним именима предузетника на подручју регистрационог органа.

(2) Ако се у аутоматској провјери утврди да предложено пословно име може изазивати забуну о пословном идентитету, односно забуну у погледу дјелатности са другим регистрованим предузетником, јединствена електронска апликација обавјештава подносиоца захтјева да његов приједлог пословног имена може бити одбијен од стране регистрационог органа.

(3) У случају из става 2. овог члана, подносилац захтјева може:

а) промијенити предложено пословно име и поново покренути аутоматску провјеру новог предложеног пословног имена или

б) наставити даље са поступком резервације пословног имена, што подразумијева електронско потписивање захтјева, плаћање таксе и достављање захтјева регистрационом органу или

в) одустати од поступка резервације пословног имена.

26г.

(1) Након подношења захтјева за резервацију пословног имена, регистрациони орган утврђује да ли предложено пословно име испуњава услове да:

а) не изазива забуну са називом другог регистрованог предузетника и његове дјелатности,

б) не изазива забуну са резервисаним пословним именом,

в) не изазива забуну са већ поднесеним, а не обрађеним, захтјевима за регистрацију оснивања предузетника или регистрацију промјене пословног имена предузетника или резервацију пословног имена и

г) је садржај пословног имена одређен у складу са овим законом.

(2) Ако су испуњени услови из става 1. овог члана, регистрациони орган врши резервацију пословног имена уносом у регистар предузетника, а подносиоцу захтјева издаје потврду о резервацији пословног имена, у року од два дана од достављања захтјева.

(3) Ако нису испуњени услови из става 1. овог члана, у року од два дана од достављања захтјева, регистрациони орган доноси рјешење о одбијању захтјева за резервацију пословног имена, које доставља подносиоцу захтјева и уноси у регистар предузетника.

(4) Против рјешења из става 3. овог члана дозвољена је жалба министарству, надлежном за послове регистрације предузетника.

(5) Резервација пословног имена важи 90 дана.

(6) У случају да у периоду из става 5. овог члана, физичко лице или предузетник, на чије име је резервисано пословно име, не поднесе захтјев за оснивање предузетника или захтјев за промјену пословног имена, или одустане од резервисаног пословног имена,

регистрациони орган брише резервисано пословно име из регистра предузетника, без доношења рјешења.

(7) Физичко лице или предузетник, на чије име је резервисано пословно име, поднеском обавјештава регистрациони орган за одустанак од резервације пословног имена из става 6. овог члана.

(8) Регистрациони орган писменом обавјештава физичко лице или предузетника, на чије име је резервисано пословно име, о брисању резервисаног пословног имена из става 6. овог члана.

(9) Ако је поступак резервације пословног имена покренут подношењем електронског захтјева за резервацију, регистрациони орган доставља потврду или рјешење и писмено у материјалном и електронском облику.

(10) Акти у електронском облику из става 9. овог члана, достављају се на адресу корисничког налога подносиоца захтјева.“

Члан 9.

У члану 31. став 8. мијења се и гласи:

„(8) Против рјешења о престанку обављања дјелатности, донесеним на основу захтјева за одјаву или по сили закона, дозвољена је жалба министарству надлежном за послове регистрације предузетника.“

Послије става 8. додаје се нови став 9. који гласи:

„(9) У захтјеву за одјаву, предузетник може као најкаснији датум престанка обављања дјелатности навести дан, који није каснији од 30 дана од дана достављања захтјева.“

Члан 10.

Послије члана 59. додаје се нови члан 59а. који гласи:

„59а.

Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о поступку електронске регистрације предузетника (члан 21г. став 12.).“

Члан 11.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДНАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАНАТСКО-ПРЕДУЗЕТНИЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68 т. 6. и 8. Устава Републике Српске, према којима Република Српска, између осталог, уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора, основне циљеве и правце привредног развоја, као и у члану 70. став 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У складу са одређењем Владе Републике Српске да настави са реформом регистрације привредних субјеката предлажу се измјене Закона о занатско-предузетничкој дјелатности, као прописа којим се уређује поступак регистрације пословања у форми предузетника. Наставак реформе регистрације привредних субјеката представља завршни дио реформе процеса регистрације. Реализацијом овог дијела реформе, лица која намјеравају да послују у Републици Српској биће у прилици да електронским путем, уз минималне новчане трошкове, малу документацију и кратко вријеме на једноставан и лак начин региструју пословање у форми привредног друштва и предузетника, као двије основне привредне форме у Републици Српској, које се оснивају ради пословања у циљу стицања добити.

Према томе, основни разлог за доношење овог закона је прописивање услова и начина спровођења поступка електронске регистрације предузетника.

Поред успостављања оперативне могућности за предају захтјева за регистрацију предузетника електронским путем, овим законом мијења се и концепт у вези са достављањем докумената, којима се потврђују услови за регистрацију оснивања привредне форме предузетника. У односу на важеће рјешење, према којем су странке достављале документе о идентитету, стању пореских обавеза и заштитној мјери забране обављања дјелатности, према новом концепту странке приликом предаје захтјева за регистрацију, без обзира да ли се ради о писаном или електронском захтјеву, немају обавезу на доставу наведених докумената. Сви подаци, које су регистрациони органи за пословање у форми предузетника раније провјеравали из наведених докумената, убудуће

ће се провјеравати увидом у електронске евиденције о овим подацима, које се воде код Министарства унутрашњих послова односно Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ и Пореске управе Републике Српске. Стога, увођењем новог концепта провјере услова за пословање у форми предузетника, странке се потпуно ослобођају обавезе на доставу докумената, којима потврђују услове за регистрацију пословања у форми предузетника. На тај начин, смањују се трошкови и вријеме за подношење захтјева за регистрацију предузетника, што доприноси једноставности и економичности поступка регистрације предузетника.

За нови концепт провјере услова за пословање у форми предузетника, битно је истаћи да ће Република Српска бити једина од свих земаља у окружењу, у којој странке у поступку регистрације предузетника, у правилу, неће достављати доказе о испуњености услова за регистрацију нити давати одређене изјаве о подацима важним за овај поступак. Ове услове провјераваће регистрациони органи код надлежних инситуција, које воде службену евиденцију о подацима од значаја за поступак регистрације предузетника. Дакле, јасно је да нови концепт провјере услова за пословање у форми предузетника сагласан са међународним стандардима и правним рјешењима, јер не доводи у питање материјалну истину, будући да ће регистрациони органи по службеној дужности провјерити све услове од значаја за поступак регистрације предузетника, а истовремено се омогућава спровођење овог поступка без одуговлачења и са што мање материјалних издатака за странке.

Осим уређивања претпоставки за електронску регистрацију предузетника и успостављања новог концепта провјере услова за пословање у форми предузетника, овим законом се уводи и инситут резервације пословног имена. Увођење овог инситута има за циљ пружити сигурност и извјесност странци или предузетнику да може искористити резервисано пословно име, када се буде регистровао као предузетник или мијењао тренутно пословно име под којим обавља дјелатност.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. предлаже се допуна у члану 17. основног текста Закона. Ова допуна предлаже се ради истицања да је за пословање у форми предузетника, осим услова утврђених у члану 17. основног текста Закона, нужно да регистрациони органи за пословање у овој привредној форми имају у виду и рјешење члана 320. Закона о прекршајима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 63/14, 110/16 и 100/17). Наведеном одредбом посебног закона, између осталог, прописано је да надлежни орган неће дозволити регистрацију, односно било коју промјену регистрације предузетничке дјелатности, док се не плате све новчане казне и трошкови принудне наплате за учињени прекршај из области економског и финансијског пословања. У складу с тим, циљ предложене допуне је сублимација свих општих услова за регистрацију оснивања пословања у форми предузетника у једном пропису, а то је Закон о занатско-предузетничкој дјелатности, као пропис на основу којег се спроводи поступак регистрације предузетника.

Чланом 2. предлаже се измјена одредбе члана 19. став 3. основног текста Закона, која се односи на документе, који се у поступку регистрације оснивања предузетника достављају уз захтјев за оснивање. Према важећем законском рјешењу, странке које се

региструју у форми предузетника, уз захтјев за регистрацију оснивања достављају документе, којима потврђују идентитет, пунољетство, измиреност пореских обавеза и да немају изречену заштитну мјеру забране обављање дјелатности.

Измјеном ове одребе предлаже да се нови концепт у вези са достављањем докумената, којима се потврђују услови за регистрацију оснивања привредне форме предузетника.

У односу на важеће рјешење, које није познавало разлику између предаје захтјева за регистрацију оснивања предузетника путем поште и непосредне предаје на писарници регистрационог органа, овим приједлогом уводи се разлика код наведена два вида предаје захтјева.

Према новом концепту, код непосредне предаје захтјева на писарници органа, странке ће службенику регистрационог органа давати само на увид свој идентификациони документ. Осим овог давања на увид идентификационог документа, странке неће имати обавезу на доставу докумената, којима се потврђује измиреност пореских обавеза, да немају изречену заштитну мјеру забране обављање дјелатности и да немају неплаћених пословних новчаних казни и трошкова принудне наплате. Због евиденције у регистру предузетника, службеник регистрационог органа ће фотокопирати или скенирати идентификациони документ, који ће се архивирати у писаном и електронском облику у регистру предузетника. Услове који се тичу пореских обавеза, заштитне мјере забране обављања дјелатности и новчаних казни из области економског пословања, регистрациони органи провјераваће по службеној дужности, увидом у регистре код надлежних органа, који воде евиденцију о наведеним условима.

Са друге стране, код предаје захтјева за регистрацију оснивања предузетника путем поште, странке ће имати обавезу да уз захтјев доставе и овјерену копију идентификационог документа. И код овог вида предаје захтјева, странке неће имати обавезу на доставу докумената, којима се потврђује измиреност пореских обавеза, да немају изречену заштитну мјеру забране обављање дјелатности и да немају неплаћених пословних новчаних казни и трошкова принудне наплате.

Дакле, јасно је да нови концепт у вези са достављањем докумената смањује број докумената, који се прилажу у поступку регистрације оснивања предузетника. Смањење броја докумената подразумијева и смањење трошкова регистрације пословања у форми предузетника. Усвајањем предложене измјене, странке неће бити у обавези да плаћају издавање увјерења о стању пореских обавеза, изречености заштитне мјере и прекршајних санкција из области економског пословања.

Слиједом изнесеног, предложени концепт доприноси да поступак регистрације пословања у форми предузетника буде једноставнији, бржи и јефтинији за странке које намјеравају да послују у овој привредној форми.

Поред наведеног, овим чланом истиче се могућност да физичко лице односно предузетник може затражити од регистрационог органа да о његовом захтјеву за регистрацију оснивања или промјене података одлучи на одређени дан, а не у законом прописаном року од два дана од дана достављања захтјева. Ова могућност може се користити и у овом тренутку, али се кроз ове измјене додатно наглашава. Значај могућности за тражење одлучивања на одређени дан у вези је са почетком дјеловања рјешења о регистрацији предузетника. Наиме, дан доношења рјешења о регистрацији је моменат када отпочиње правно дејство овог акта према регистрационом органу и другим

органима Републике Српске. Сходно томе, лицима која се региструју у форми предузетника све обавезе почињу тећи од дана доношења рјешења о регистрацији. Из тог разлога, а у ситуацијама када опредјељење да ли ће се отпочети са пословањем или извршити нека пословна промјена зависи од одређеног претходног питања (на примјер одобравање новчаних средстава из различитих извора), странкама је корисна могућност да одлучивање о предмету захтјева затраже од регистрационог органа изван рока за доношење рјешења о регистрацији који је прописан.

Осим тога, овим чланом апострофира се и право, које је утврђено у Закону о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07 и 50/10), да странке након достављања захтјева за регистрацију могу измијенити свој захтјев или одустати од њега.

Чланом 3. предлаже се допуна текста Закона са новим чланом 19в. Потреба за овом допуном проистиче из чињенице да се захтјев за регистрацију предузетника, осим непосредне предаје на писарници регистрационог органа и предаје преко поште, може поднијети и електронским путем. Из тог разлога, циљ предложене норме је прописивање основних услова, чије је испуњавање нужно како би се захтјев за регистрацију предузетника могао предати електронским путем.

Основни услови за спровођење поступка електронске регистрације предузетника су да странка посједује метод аутентикације и да има креиран налог у јединственој електронској апликацији, као програмском рјешењу које ће се користити и за предају захтјева за регистрацију предузетника.

Посједовање метода аутентикације подразумијева да су странци од надлежног сертификационог тијела издати квалификовани електронски сертификат са пратећом смарт картицом, као физичким уређајем на који је смјештен поменути сертификат. На основу наведеног сертификата и картице, странка потврђује свој идентитет у поступку регистрације предузетника. Циљ метода аутентикације је да се обезбиједи висок ниво контроле приступа и заштите података у програмском рјешењу за електронску регистрацију предузетника.

Након прибављања метода аутентикације, а како би се поднио захтјев за регистрацију електронским путем, нужно је да странка отвори свој кориснички налог у јединственој електронској апликацији. Преко корисничког налога, у потпуности ће се између странке и регистрационог органа одвијати сва кореспонденција од значаја за поступак регистрације предузетника у електронском облику, као што је предаја захтјева за регистрацију, плаћање таксе и достава рјешења.

Поред утврђивања основних услова за спровођење поступка електронске регистрације предузетника, овим чланом уређује се и питање докумената, који се предају у овом поступку. Као и код регистрације предузетника, која се покреће предајом захтјева путем поште или непосредно на писарницу регистрационог органа, и у поступку електронске регистрације предузетника, у правилу, не подносе се документи којима странка доказује услове, који се тичу идентитета, пунољетства, измирености пореских обавеза, изречености заштитне мјере забране обављање дјелатности и новчаних казни и трошкова принудне наплате по основу економског пословања. Све наведене услове, регистрациони органи провјераваће преко увида у регистре код надлежних органа, који воде евиденцију о овим условима. Изузетно од овог правила, ако је подносилац захтјева за регистрацију страни држављанин, у том случају ово лице је дужно да уз захтјев поднесе и путну

исправу у форми електронског документа. Нужност подношења путне исправе, проистиче из чињенице да регистрациони органи немају могућност да електронским путем провјере личне податке за стране држављанине, јер таква лица, у тренутку подношења захтјева за регистрацију предузетника, нису унесена у регистре које воде органи надлежни за личне податке грађана.

Осим изнесеног, овим чланом обрађују се и ситуације када је у поступку електронске регистрације предузетника, за одређене разреде дјелатности, потребно одобрење надлежног органа, као вид претходне сагласности. Примјери за ове ситуације су регистрација дјелатности, које се односе на детективске послове и послове заступања у осигурању. За регистрацију ових дјелатности, а према рјешењима Закона о посредовању у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/05, 64/06 и 106/09) и Закона о агенцијама за обезбјеђење лица и имовине и приватној детективној дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 4/12), као посебних закона, уз захтјев за регистрацију предузетника потребно је доставити и дозволу Агенције за осигурање Републике Српске за дјелатност заступања у осигурању и овлашћење надлежне Полицијске управе Министарства унутрашњих послова за обављање детективских послова. Због тога, за описане ситуације предлажу се два рјешења. Према првом рјешењу, странка која намјерава регистровати дјелатност, за чију је регистрацију према рјешењима посебних закона обавезна претходна сагласност надлежног органа, дужна је да уз захтјев за регистрацију поднесе и поменути сагласност у форми електронског документа. Ова форма подразумијева да је да је поменута сагласност издата као електронски документ у складу са Законом о електронском документу Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 106/15) или да је поменута сагласност у писаном облику конвертована у електронски документ, сходно правилима Закона о електронском документу Републике Српске. Друго рјешење за описане ситуације, подразумијева електронску повезаност регистрационих органа са надлежним органима који доносе претходна одобрења за одређене дјелатности. Ако је заступљена наведена повезаност, странке нису у обавези да достављају претходну сагласност у форми електронског документа, јер ће регистрациони органи електронским путем моћи извршити увид у евиденције надлежних органа, и провјерити околност да ли је странци издата претходна сагласност.

Поред претходних сагласности, потреба за достављањем посебног документа у поступку регистрације предузетника јавља се и код заједничког обављања дјелатности (ортаци – ортакчо пословање) у овој привредној форми. У овој ситуацији посебан документ је уговор о заједничком обављању дјелатности, који закључују ортаци. Као и код претходних сагласности, за успјешно спровођење поступка регистрације предузетника електронским путем, неопходно је да се и поменути уговор достави у форми електронског документа. Осим претходних сагласности и уговора код код заједничког обављања дјелатности, у пракси се могу јавити и друге ситуације, када је уз захтјев за регистрацију предузетника потребно приложити и посебне доказе, којима се потврђују одређене околности. Из тог разлога, за све ситуације када је потребно уз захтјев за регистрацију предузетника доставити и посебне доказе, предложеним чланом наглашава се да ће се електронска регистрација предузетника спровести ако се ови докази приложе у форми електронском документу.

Како Закон о занатско-предузетничкој дјелатности одређује рок од два дана за рјешавање захтјева за регистрацију предузетника, овим чланом нормира се и начин рачунања времена када је захтјев достављен. Будући да се захтјев електронским путем може доставити у било које вријеме, заузет је став да се достављање захтјева последије 13:00 часова а до 00:00 часова текућег радног дана, као и достављање у нерадни дан, сматра учињеним првог наредног радног дана. Са друге стране, сва достављања захтјева извршена радним даном последије 00:00 часова а до 13 часова, сматрају се извршена на дан отпремања електронског захтјева према регистрационом органу.

За предложени начин рачунања времена достављања захтјева електронским путем, сматрамо да није инвазиван за регистрациони органе, нити ускраћује правс странка у поступку регистрације предузетника.

Чланом 4. предлаже се измјена члана 20. основног текста Закона. Ова измјена предлаже се из два разлога, који за циљ имају једноставнији, бржи и јефтинији поступак регистрације страних држављана у привредној форми предузетника.

Први разлог за измјену овог члана односи се на поступак евидентирања страног држављанина, који се спроводи пред надлежном организационом јединицом Пореске управе Републике Српске, у складу са Правилником о условима и начину регистрације и идентификације пореских обвезника („Службени гласник Републике Српске“, број 4/13).

Тренутно у пракси, страни држављани у обавези су да лично код надлежне организационе јединице Пореске управе Републике Српске поднесу пријаву за регистрацију странца. Према предложеним измјенама предметног члана, ако страни држављани испуњавају услове за регистрацију у привредној форми предузетника, надлежна организациона јединица Пореске управе Републике Српске ће на основу личних података странца који су унесени у регистар предузетника, по службеној дужности покренути поступак регистрације пореског обвезника и додијелити јединствени идентификациони број за странца. Овај број разликује се од Јединственог идентификационог броја странца као предузетника и не уписује се у рјешење о регистрацији, него се само евидентира у регистру пореских обвезника код Пореске управе Републике Српске.

Други разлог за измјену предметног члана предузима се ради истицања да у одређеним ситуацијама страни држављани немају обавезу на достављање радне дозволе регистрационим органима. Наведене ситуације утврђене су у члану 10. Закона о запошљавању страних држављана и лица без држављанства („Службени гласник Републике Српске“, бр. 24/09 и 117/11). Истицање да у одређеним ситуацијама страни држављани немају обавезу на достављање радне дозволе, скреће пажњу службеницима регистрационих органа да осим рјешења предметног члана Закона о занатско-предузетничкој дјелатности имају у виду и одредбе Закона о запошљавању страних држављана и лица без држављанства, ради правилне оцјене у вези са обавезом доставе радне дозволе.

Чланом 5. предлаже се измјена у члану 21. ставова 1. и 2. Закона. Ова измјена предлаже се у контексту новог концепта у вези са достављањем докумената у поступку регистрације предузетника. Будући да према новом концепту, странке не достављају доказе о стању пореских обавеза, изречености заштитне мјере и прекршајних санкција из области економског пословања, овим чланом, у односу на важеће законско рјешење, прецизно се наводе услови и околности, које регистрациони органи провјеравају

приликом формалне и материјалне контроле захтјева за регистрацију предузетника. У вези с тим, треба истаћи да се у предложеној измјени утврђује и дистинкција за контролу и провјеру услова и околности од важности за поступак регистрације предузетника, према предмету поступка регистрације. Сходно томе, овим измјенама изричито се наводе услови и околности које регистрациони органи провјерају, у зависности да ли се поступак регистрације предузетника односи на оснивање или промјене података или престанак обављања дјелатности. На тај начин, отклањају се недоумице код регистрационих органа, које услове требају провјеравати у зависности од предмета регистрације (оснивање или промјене података или престанак обављања дјелатности). Код јасног прописивања услова и околности које се провјеравају, потребно је навести да се приликом пословних промјена предузетника не провјерава стање пореских обавеза, осим у случајевима промјене начина пословања из самосталног у заједничко обављање дјелатности.

Успостављањем новог концепта у вези са достављањем докумената у поступку регистрације предузетника, у предложеним измјенама наводе се и надлежни органи у чијим евиденцијама ће регистрациони органи извршити провјеру услова, који се тичу идентитета, пунољетства, стања пореских обавеза, заштитне мјере забране обављање дјелатности и прекршаја из области економског и финансијског пословања. Стање пореских обавеза провјераваће се на аутоматски начин код Пореске управе Републике Српске. Овај начин провјере стања пореских обавеза представља напредак у односу на постојеће стање, јер тренутно странке које намјеравају да послују у форми предузетника доказују стање својих пореских обавеза путем увјерења Пореске управе Републике Српске.

Са друге стране, провјеру услова у погледу идентитета, пунољетства, заштитне мјере забране обављање дјелатности и прекршаја из области економског и финансијског пословања, регистрациони органи ће обављати непосредним увидом у евиденције о овим околностима, које се воде код Министарства унутрашњих послова односно Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ. Ову провјеру неће аутоматски обављати апликација, као што је случај код пореских обавеза, него ће поступајући службеник регистрационог органа приступати евиденцијама код наведених органа, како би се утврдило да ли подносилац захтјева за регистрацију предузетника испуњава поменуте услове.

Чланом 6. предлаже се допуна текста Закона са новим чланом 21г. Основ за ову допуну представља потреба да се основни принципи и начин спровођења поступка електронске регистрације предузетника уреди у Закону.

Поступак електронске регистрације предузетника заснива се на истим принципима, у погледу услова, доказа и времена за спровођење поступка, на којима се одвија овај поступак у материјалном облику. У поступку електронске регистрације предузетника, као и код материјалног облика овог поступка, лице које намјерава пословати у форми предузетника обавезно је испуњавати услове из члана 17. Закона. Код електронске регистрације, као и код материјалног облика, странка не доставља доказе о испуњености услова из наведеног члана Закона, него ове услове провјера регистрациони орган. Вријеме одлучивања за регистрациони орган идентично је код оба облика регистрације, и износи два дана од дана достављања захтјева.

Што се тиче начина спровођења поступка електронске регистрације предузетника, овај поступак одвија се у два дијела.

Први дио је аутоматска контрола потпуности електронског захтјева и услова за регистрацију. Ова контрола, као и сам поступак електронске регистрације од тренутка предаје захтјева до доношења и достављања рјешења о регистрацији одвија се путем јединствене електронске апликације. Аутоматска контрола подразумијева провјеру услова који се односе на идентитет подносиоца захтјева, стање поеских обавеза и разреде дјелатности. Истовремено, овим чланом оставља се могућност аутоматске провјере и других услова из поступка регистрације предузетника (на примјер заштитне мјере забране обављања дјелатности, адресе сједишта или пословно име), када се створе техничке претпоставке да се и ови услови могу провјерити на аутоматски начин. У зависности од исхода аутоматске контроле, могу се јавити двије ситуације. Ако је негативан резултат ове контроле, јединствена електронска апликација обавјештава подносиоца захтјева о тој околности и уједно упознаје подносиоца захтјева да се поступак електронске регистрације неће наставити, док се не отклоне утврђени недостаци. Ови недостаци могу се односити на потпуност захтјева или одређене услове за поступак регистрације предузетника, који се провјеравају у аутоматској контроли. У случају позитивног резултата, подносилац захтјева електронски потписује захтјев и плаћа таксу, након чега се захтјев доставља у рад регистрационом органу, што представља други дио поступка електронске регистрације.

Други дио поступка електронске регистрације предузетника спроводи се пред регистрационим органом. Овај дио поступка скоро је идентичан, као и код поступка регистрације предузетника, који се покреће предајом захтјева у материјалном облику. Наведена идентичност заснива се на томе да регистрациони орган провјерава све услове и околности које су важне за окончање поступка регистрације предузетника на исти начин и по истовјетној процедури која се користи када је захтјев за регистрацију поднесен у материјалном облику. Стога, све наведено у вези са провјером услова и околности од важности за поступак регистрације предузетника у члану 5. овог образложења на једнак начин се примјењује и код електронске регистрације предузетника. Једина разлика између поступака регистрације предузетника, који се иницирају подношењем захтјева у материјалном и електронском облику, формалне је природе и односи се на достављање рјешења о регистрацији. За разлику од поступка у материјалном облику, код електронске регистрације предузетника рјешење о регистрацији доставља се странци и у електронској форми на кориснички налог странке и у писаном облику, на адресу која странка наведе у захтјеву.

Овим чланом предвиђа се и доношење подзаконског акта, којим ће министар индустрије, енергетике и рударства детаљно уредити ток и појединачне радње подносиоца захтјев и регистрационог органа у поступку електронске регистрације предузетника. Неопходност за доношење овог подзаконског акта проистиче из чињеница да је поступак електронске регистрације предузетника новина у законодавном систему Републике Српске и да овај поступак обухвата доста нових техничких детаља и појединости, које је потребно што више приближити странкама и регистрационим органима. На тај начин, доношење поменутог подзаконског акта има за циљ да поступак електронске регистрације учини јасним и ефикасним за сва заинтересована лица.

Чланом 7. предлаже се допуна члана 22. Закона са новим ставом. Ова допуна повезана је са оперативним увођењем могућности за електроснку регистрацију пословања у форми предузетника. Будући да се код електронске регистрације, рјешење о регистрацији предузетника доставља и у писаном и електронском облику, овом допуном прописује се

да се рок за жалбу рачуна од дана достављања рјешења у писаном облику. Истовремено, даје се право и могућност предузетнику да жалбу може изјавити другостепеном органу, већ од тренутка достављања рјешења у електронском облику. Имајући у виду да ће се рјешење у електронском облику управилу достављати неколико дана раније него у писаном облику, странкама које се одлуче на иницирање поступка регистрације подношењем захтјева у електронској форми, практично се повећава трајање жалбеног рока за тих неколико дана. Према томе, овим чланом додатно се штите права странака које електронски подносе захјев за регистрацију пословања у форми предузетника.

Поред ове допуне, предметним чланом мијења се и надлежност другостепеног органа, који одлучује о жалбама на рјешења донесена у поступку регистрације предузетника. Тренутно је ова надлежност дисперзована, јер се другостепени орган за рјешавање по жалби на рјешење о регистрацији предузетника одређује на основу претежне дјелатности предузетника. Примјера ради, на рјешење за предузетника, чија је претежна дјелатност превоз у друмском саобраћају, другостепени орган је Министарство саобраћаја и веза, док за предузетника који је регистрован за послове из области угоститељства другостепени орган је Министарство трговине и туризма. Међутим, поступак регистрације предузетника одвија према правилима утврђеним у Закону о занатско-предузетничкој дјелатности, чији је обрађивач Министарство индустрије, енергетике и рударства. Из тог разлога, јасно је да други републички органи управе нису довољно упознати са рјешењима и правилима поступка регистрације предузетника. У складу с тим, неспорно је да је Министарство индустрије, енергетике и рударства орган, који је најпозванији и најмјеродавнији да одлучује о законитости и правилности спроведеног поступка регистрације предузетника. Промјеном поменуте надлежности за одлучивање по жалбама, смањују се и административни кораци у другостепеним поступцима, који се односе на регистрацију предузетника и постиже уједначеност у одлучивању по истим или сличним питањима из поступка регистрације предузетника. Наиме, други републички органи управе неће захтијевати мишљења од Министарства индустрије, енергетике и рударства за рјешавање појединачних управних ствари, него ће о управним питањима из поступка регистрације предузетника, неодложно одлучивати Министарство индустрије, енергетике и рударства, као орган ресорно надлежан за послове регистрације предузетника.

Чланом 8. предлаже се допуна текста Закона са новим члановима 26б, 26в. и 26г. Овим члановима уводи се нови институт у Закон о занатско-предузетничкој дјелатности. То је институт резервације пословног имена предузетника.

Пословно име је обавезан податак у поступку регистрације и представља обиљежје под којим предузетник обавља предузетничку дјелатност. Пословно име доприноси и разликовању предузетника у правном промету. Сходно томе, предузетник у циљу остваривања сопствене препознатљивости у пословању, врши одређивање пословног имена.

Поред тога, пословно име предузетника мора разликовати од пословног имена другог предузетника тако да не изазива забуну о идентитету односно забуну у погледу дјелатности другог регистрованог предузетника.

Имајући у виду значај пословног имена за репрезентативност пословања предузетника, као и начело искључивости пословног имена, које подразумева да више предузетника не могу пословати под пословним именом које изазива забуну у правном промету,

одлучено је да се у поступак регистрације пословања у форми предузетника уведе институт резервације пословног имена. Циљ овог института је обезбиједити странкама које намјеравају пословати као предузетници или већ регистрованим предузетницима да могу на одређени временски период заштити своју вољу и бизнис идеју о пословном имену под којим би наступали у правном промету.

Како пословно име предузетника име више елемената, предложеним рјешењем тачно се одређују елементи који су предмет резервације. Институтом резервације пословног имена предузетника штите се опис дјелатности и назив, као елементи који утичу на дистинкцију код пословних имена предузетника и доприносе индивидуализацији предузетника у правном промету.

За резервацију пословног имена плаћа се административна такса, коју утврђује скупштина јединице локалне самоуправе.

Захтјев за резервацију пословног имена може се, као и захтјев за регистрацију предузетника, поднијети у писаном и електронском облику. Предност подношења захтјева за резервацију пословног имена у електронском облику проистиче из чињенице да се код овог начина подношења захтјева обавља аутоматска провјера предложеног пословног имена са већ регистрованим и резервисаним пословним именима предузетника. Ову провјеру обавља јединствена електронска апликација преко системског алгоритма. Наведена предност заснива се на двије околности. Прва околност је то што ће јединствена електронска апликација, након обављене аутоматске провјере, обавијестити подносиоца захтјева да његово предложено пословно име може изазвати забуну са другим регистрованим предузетником, и да из тог разлога може бити одбијено од стране регистрационог органа. У складу с тим, подносилац захтјева за резервацију, цијени да ли ће измијенити предложено пословно име, наставити са отпочетим поступком резервације или одустати од овог поступка. Друга околност, због чега је електронска резервација пословног имена повољнија за странке, заснована је на чињеници да се такса за резервацију код електронског захтјева плаћа тек након обављење аутоматске провјере. Из тог разлога, ако је позитиван резултат аутоматске провјере предложеног пословног имена, већа је извјесност за странку да ће регистрациони орган усвојити његов приједлог за резервацију пословног имена.

Послије достављања захтјева за резервацију пословног имена, без обзира да ли је захтјев достављен у материјалном или електронском облику, регистрациони орган испитује да ли су испуњени услови за резервацију предложеног имена. Ово теоријски значи, да предложено пословно име може бити оцијењено као прихватљиво у аутоматској провјери у јединственој електронској апликацији, али да регистрациони орган за то име заузме став ипак може изазвати забуну са другим регистрованим предузетницима. Дакле, коначан став по питању резервације пословног имена је на регистрационом органу.

Услови за резервацију пословног имена садржани су у начелима јединствености и искључивости пословног имена, уз обавезно навођење описа дјелатности и назива, као елемената пословног имена који су предмет резервације.

Уколико су испуњени услови за резервацију пословног имена, регистрациони орган уписује пословно име у регистар предузетника, а подносиоцу захтјева доставља потврду о извршеној резервацији. Резервација пословног имена важи 90 дана. У том периоду странка је дужна поднијети захтјев за оснивање предузетника или захтјев за промјену

података предузетника, у зависности у којем својству је странка извршила резервацију пословног имена. Ако странка у наведеном периоду не поднесе захтјев за оснивање предузетника или захтјев за промјену података предузетника, регистрациони орган брише резервисано пословно име из регистра предузетника, без доношења рјешења. регистрациони орган обавјештава писменом странку о брисању резервисаног пословног имена из регистра предузетника.

Са друге стране, у случају да нису испуњени услови за резервацију пословног имена, регистрациони орган доноси рјешење о одбијању захтјева за резервацију, које доставља подносиоцу захтјева. На ово рјешење може се изјавити жалба Министарству индустрије, енергетике и рударства, као обрађивачу Закона о занатско-предузетничкој дјелатности.

Чланом 9. мијења се надлежност у вези са другостепеним органом, који одлучује о жалбама на рјешења о престанку обављања дјелатности предузетника. Разлози за ову измјену идентични су као и код промјене начина одлучивања који је орган другостепени орган за одлучивање по жалбама на рјешења донесена у поступцима регистрације оснивања и промјена података предузетника. Сходно томе, сви разлози наведени у образложењу за члан 7. овог закона важе и на овај члан.

Осим тога, овим чланом нормира се и одређено ограничење за предузетнике, у ситуацијама када намјеравају престати са пословањем. Ово ограничење односи се на датум престанка обављања дјелатности, који предузетници могу навести у захтјеву за престанак. Предложена допуна има за циљ да се не доносе рјешења о престанку обављања дјелатности, у којима би била велика временска разлика између дана доношења рјешења и датума са којим би се утврђивао престанак рада предузетника. У складу с тим, предлаже се да предузетник, као најкаснији датум престанка обављања дјелатности, може навести дан који није каснији од 30 дана од дана достављања захтјева.

Чланом 10. утврђује се да ће министар индустрије, енергетике и рударства у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о поступку електронске регистрације предузетника.

Чланом 11. утврђује се ступање на снагу овог закона.

VI УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА